

Guru Rinpoče,
jenž byl zván také
Padmasambhava,
"Zrozený z lotosu",
je proslulým autorem
Tibetské knihy mrtvých.
Tyto základní pokyny
pro duchovní cestu
nechal kdysi uschovat
před nepřízní času
spolu s dalšími texty
v tibetských horách.
Jsou proto známy jako
termy, "skryté poklady".
Po tisíci letech nastává
doba, kdy se prastaré
tajemství, jež nás spojuje,
otevívá opravdu všem.

ISBN 80-901129-2-7

O
PŘEKÁŽKÁCH
NA DUCHOVNÍ
CESTĚ

GURU RINPOČHE

TERMY

Tento rok je rok cyklu

KONČINA - ČERNO

Klenci klenci -
sebrání sečení

Guru Padmasambhavy
(Guru Rinpoche)

TERMY

CHTĚLO SI - MENAVISI - ZKUSENOST

TERMY

TM - STRESY

MP - DISTRAKCE

- FIKCE - FIKCE
CASOVNE ARIUM - APPETIT

HARTOCIA

O PŘEKÁŽKÁCH

NA DUCHOVNÍ CESTĚ

BUDHIST - S NIKARANA

- RUSKA NA RUSKO

Tento text je částí cyklu

KÖNČOG ČIKDÜ

- Klenot klenotů -
sebraného učení

Guru Padmasambhavy
(Guru Rinpoče)

TRAVNÍ
ZIMNOST

SAN ZKLA ZA - TOS

- DIAZOL

- SLOT

HODNOTY
CIELE

- EGO

EMOCE

VNITROŠNÍ MEDITACE

TERMY

*Mysl se povznese
už letným pohledem
na tyto stránky*

TERMY

*Buď pochválen buddha
zrozený z lotosu,
chvála Dordže Thöthengcalovi,
esenci všech buddhů,
chvála tomu, jenž vládne
pokladem poznání.*

TERMY

Já, Ňanglen Tingdzin Zangpo, jsem ve věku jedenadvaceti let díky síle svých přání a neporušeným posvátným svazkům potkal mistra z Ugjänu, zrozeného z lotosu, ztělesnění všech vítězů. Možnosti mé karmy mne zavedly před diamantový trůn, Dordžedän, a zapříčinily, že se mi dostalo zasvěcení od mnohých indických mudrců. Stal jsem se tibetským překladatelem a přeložil jsem mnohé z těchto nauk. Až do stáří osmdesátičtyř let se mi dostávalo skutečného požehnání, možnosti pobývat v přítomnosti mistra Padmy. Jako jediný jsem od něho obdržel zasvěcení do podstaty učení Vimalamitry. Předáním iniciací jsem napomohl duchovnímu rozvoji krále dbarmy Thisong Decäna a stal se tak

TERMY

královským guruem, jemuž se dostalo všemožných poct. V jediném životě jsem pozvedl koroubev dokonalého uskutečnění.

Podle předpovědí má být na konci této epochy objeveno mnoho skrytých pokladů - term, které přinesou velký užitek všem, jež se s nimi setkají; šíří se tak tajemství, které spojuje všechny bytosti pod širým nebem.

É-ma-hó! Jaký div!

TERMY

Když jsme na samotě Čimphu v polnostech kláštera Samjä s králem, množstvím učenců a královnou Cchogjal přijímali tajné učení Diamantové cesty, Guru Rinpoče řekl:

"Vy, kdo jste se tu teď sešli, dobře poslouchejte. Chci vám říci, že Dharma, učení Buddhovo, neprostoupila naše životy. Zkušenost smrti a pomíjivosti nevstoupila naplno do života těch, kteří praktikují Dharmu; kdyby tomu tak bylo, nezůstali by tu líní a rozkolísaní. Lidé nepochopili, co je to samsára, jinak by nemohli být natolik připoutaní k materiálním věcem. Neporozuměli tomu, jak je nesnadné dosáhnout skutečné svobody a příznivých podmínek; jinak by se nezabývali nepodstatným.

TERMY

Nepochopili celkový smysl zákona příčiny a následku; kdyby tomu tak bylo, projevovali by silnou zdrženlivost vůdči nešlechetným činům. Nepovšimli si, co lze získat ctností; v opačném případě by se bez váhání zasvětili tomu, čemu říkáme dvojí akumulace, soustředění moudrosti a šlechetným činům. Ba co víc, ani se hluboké stezce nepřiblížili; jinak by těžko mohli snést odluku od kontemplací a praxe, vedoucí k jejímu naplnění. Neprojevili se u nich ani sklon k rozvíjení prosvětlené mysli bódhi; jinak by pracovali pro dobro druhých a nemysleli na vlastní. Jejich myšlení není nasměrováno k absolutní podstatě; jinak by nebyli tak závistiví a pyšní. Nestudují,

TERMY

nepraktikují, ani si neosvojují nauky devíti prostředků; jinak by dokázali odlišit vznešené od nízkého. Nepovznesli se ani k pohledu z úrovně tajných manter; kdyby tomu tak bylo, nedávali by přednost nirváne a nevyhýbali se samsáře. Neuskutečnili podstatu všech věcí; jinak by nebyli tak neobyčejně připoutáni k rozličným činnostem. Nikdo z těchto lidí tedy neaspiruje na dosažení dokonalého stavu buddhy; jinak by v tomto životě nepochybně zanechali jalových sklonů. Krátce řečeno, celkově se neprojevuje zaujetí Dharmou."

Tak pravil Guru Rinpoče a pokračoval dál:

TERMY

"Praxe Dharmy, jež přináší vysvobození z oceánu samsáry, je v každém případě nezbytná. Jestliže to nepochopíš, není pravděpodobné, že znovu dosáhneš lidského těla za svobodných a příznivých podmínek. Je to pravděpodobné asi tak, jako že hrách hozený na stěnu zde ulpí, nebo že želva, jež se vynořila z hlubin moře, prostrčí hlavu okem, které leží kdesi na hladině, nebo jako to, že se semínko sezamu hnané větrem zachytí zrovna na špičce jehly. Pro ilustraci, jak vzácné je prožít život člověka, může sloužit následující obraz: když si představíme všechny bytosti šesti sfér jako hromadu zrní, skoro celá je utvořena z ďáblů, hladových duchů a zvířat,

polobozi tvoří tenkou vrstvu a bozi s lidmi jen samotný vršek. Kdybyste mohli vnímat všechny bytosti z jiných sfér existence, nahlédli byste, jaké je množství těch, na které se cenné lidské tělo nedostalo."

Tak Guru Rinpoče osvětlil poměry mezi množstvím bytostí, přebývajících v různých světech.

"Pakliže získáte v důsledku předchozích činů ono tak vzácné lidské tělo, ale budete hluší, slepí, zmrzačení nebo duševně poškození, nebudete se moci těšit ze svých schopností a těžko budete moci praktikovat nejvyšší Dharmu.

Jestliže se narodíte v odlehlých končinách, mezi barbary, opět vám ne-

bude dána možnost zvolit si cestu Dharmy.

Jestliže se zrodíte uprostřed odpadlíků s nepravým pohledem, ani tehdy nebudete moci vstoupit do Buddhova učení.

Jestliže vám bylo dáno narodit se v této příznivé sféře zvané Džambudvípa, v době, kdy je Buddhovo učení všeobecně známé, máte lidské tělo vybavené plnými schopnostmi, potkali jste svatého lamu a dostává se vám tolik volnosti, že můžete jednat ve shodě se svým předsevzetím, je neproaktikování nejvyšší Dharmy prostě jen mrháním cenným lidským tělem. Zde se dělí cesty vedoucí vzhůru a dolů.

Ti, kdo marní své životy, jsou hodni politování!"

Guru Rinpoče pokračoval dál:

"To, co říkám, se týká každého člověka a zároveň všech lidí, ale přesto jako by mne nikdo neslyšel: jestliže budete čekat až do chvíle, kdy vás uchvátí Pán smrti, mine čas pro vysvobození. V tu chvíli budou lidé bez Dharmy naplněni žalem. Bez ustání míjejí roky, měsíce, dny, hodiny, minuty a vteřiny, život ubíhá a smrt je tu. Blíží se neodvratně s každou chvílí. Uplyne rok, celičkový rok - je tu jaro, pak léto, podzim a zima, uplyne měsíc, večer, poslední noc, dnešní den - a zůstává nepovšimnuto, že vše mizí

v jediném okamžiku, zatímco my si plánujeme další život. Tak vzácný lidský život není ničím trvalým, ale volností a příznivým momentem, vzniklým jedenkrát za sta různých zrození.

Bohužel ani ti, kteří nosí mnišský šat, se neobírají pomíjivostí, a i když na ni nezapomněli docela, neustále podléhají klamně představě hmotného, daného světa. Tento druh dharmy je jako stěna bez základů."

Guru Rinpoče pak řekl:

"Jsou lidé, kteří si nevšimli, že všechna pokolení jejich předků zemřela; nevidí, že v jejich vlastních domech umírají rodiče, muži, ženy, mladí i staří; nedívají se na mrtvolu

USEKTA BIEDA A USETKY POTRAZE PLAMENIA ZPRIPUTANOSTI K VECEM

(DĚLA KOSJEN 84) **TERMY**

Díky opravdovému nasazení velmi rychle vstoupíte na stezku volnosti. Ustane fascinace hmotnými statky; zůstane ego jenom jako odpoutaná připoutanost k cíli. Je třeba pochopit, že zábava je démonem a vytoužené věci pouhým klamem. Vyvstane pak u vás nepochopitelné zanícení a vroste do vaší povahy. Vaše předsevzetí i posvátné svazky zůstanou čisté; brzy dosáhnete skrze buddhy naplnění, uvolnění a osvobození. Objeví se tyto i různé jiné nepopsatelné vlastnosti.

Od pradávných časů až do současnosti byli vítězni buddhové a bódhisattvové, mudrci i siddhové osvobozováni z koloběhu existencí skrze

DĚLOMIA NEMIA TU ČASU PO PŘEDMĚTĚM
KTOŽE ČA KODIA ZMUSLOM 5.82

KTO UPRKE NA VECEMOK TISYLA SUŽE KOSKY ČASŮM

TERMY

to, že se v jejich vědomí zrodila myšlenka smrti a pomíjivosti."

A Guru Rinpoče pokračoval:

"Radost i utrpení, zlo i dobro v současném životě, to vše je důsledkem předchozích činů. Přesvědčení o tom, že není možné uniknout ovoci svých předešlých činů, je cosi skutečně podstatného. Bhagawán neučí nic jiného, než jaké ovoce přináší ten či onen způsob konání.

Ovocem vyrostlým ze semínka habebných činů je utrpení, ovocem vzešlým ze semínka šlechetných činů je štěstí. Povznesení se na úroveň buddhy i pád do nižších sfér bytí je následkem zjevné závislosti příčin a následků."

ODPUTANÍ MUSOU MĚ SE ZPRAVOU NA ČASŮMŮV A ČASŮMŮV

21SK A STOTA TERMY ^{21SK A STOTA} ^{OSUD}
CHYBA A POCICULA, RA DOST A BOZOST

Guru Rinpoče pak hovořil dál:

"Jestliže se v této chvíli neodvrátíte od samsáry, pak tehdy, když se vaše skutky jako ryzí vnitřní příčina spojí s podmiňujícími pocity a podmínkami, dojde nepochybně k materializaci těla. Od té chvíle není už nic jiného než utrpení. Starost, nemoci a smrt jsou neodvratné. V šesti sférách není nic jiného než nekonečný koloběh existencí, ve kterém jsou bytosti bez počátku a donekonečna unášeny vlnobitím pěti jedů a tonou v moři starostí a strachu.

Jestliže se z tohoto koloběhu nevyvobodíte teď, jakkoliv byste se pak obrozovali, budete jako v hořící

uhelné sloji či kobce.

- chcenie

- hnev

- klápost

22

- pycha

- ziarlivosť

TERMY

Oproti praktikování ctností se veškerá jiná činnost jeví jako zasévání samsáry; z horských poustev a hřbitovů se všechna sídla světa jeví jako věže samsáry. Oproti neustálému soustředování moudrosti a šlechetných činů vám všechna jiná práce připadá jako popouštění uzdy vědomí démonům. Oproti skutečnému guruovi, kterému důvěřujete, se všichni ostatní přátelé jeví jako rozvrtné, samsárické společenství. Ve světle Dharmy vás veškeré jiné rady, kterých se vám dostává, ponořují do bahna ještě hlouběji. Stručně řečeno, pakliže neodvrátíte svou mysl od samsáry, vše, co uděláte, bude jen hromaděním příčin utrpení."

KUSANG

5 JEDŮV ZEMOU IOTIPAS s. 86-98

1. ZISKIPENAZE, MASEROK

2. SOXVAITA 23

3. SEMO A PITIE

4. SKALTA

5. SPA'NOV

Guru Rinpoče mluvil dál takto:

"Zásluhy nashromážděné během spousty kalp se zruší v jediné chvíli hněvu - utužujte se spíš v upřímnosti, účasti a drahocenné bódhičittě, ve směřování mysli ke stavu úplného prosvětlení pro všechny.

Mezi všemi bytostmi, jež jsou nespočetné jako hvězdy na nebi, není žádná, která by kdysi nebyla vaším otcem či matkou. Aby se nepřestala rozvíjet bódhičitta, meditujte neustále s tím uvědoměním, že bytosti, které byly kdysi vašimi rodiči, se marně snaží osvobodit od utrpení.

Jestliže uskutečníte prázdnost jako podstatu vaší mysli, a přesto se ve vás nezrodí účast, upadnete do

nihilismu. Meditujte více nad neoddělitelností prázdnosti a soucítění.

Jestliže postřehnete nedostatky samosary, nebudete potřebovat žádného jiného učitele. Když vědomí pomíjivosti vrostle do vaší mysli, nebudete potřebovat žádné další pobídky. Jestliže skutečně poznáte to, že všechny jevy jsou myslí, nebude už žádného nedosaženého osvícení. Jestliže máte v hloubi své bytosti hlubokou důvěru ke guruovi, neexistuje už žádný nepoznaný buddha. Jestliže odetnete myšlení u jeho kořene, nezůstane tu žádná skrytá absolutní podstata. Jestliže naplníte všechny bytosti radostí, nebudou tu žádné jiné Tři klenoty. Jestliže usku-

tečnité toto vše, samsára a nirvána už nebudou dvěma různými věcmi.

Obyvatelé oněch bídných spodních sfér žijí krátce, jelikož čelí různému nebezpečství, pohybují se nesmyslně a kolísavě a poslušni svých popudů a chtíčů jsou až do vyčerpání osamoceni ve své nutkavosti; nedostává se jim vytrvalosti, zatímco jejich lenost a rozpadlost jsou veliké - jako by ani nežili!

Jak je to smutné!"

A Guru Rinpoče pokračoval:

"Jediným kořenem všeho buddhovství je sebedůvěra. Když z nitra tvé bytosti vyroste neochvějná důvěra ve vlastní buddhovskou podstatu,

osvobodíš se ode všech nedokonalostí a chyb. Důvěra v cestu Velkého prostředku bódhisattvů nám může přinést tolik užitku, jako zjevení celých myriád buddhů. Takto je vyložena otázka víry v mnohých sútách a tantrách.

S ohledem na bytosti dnešního pokolení musí být odkazy a předsevzetí přizpůsobeny individuální povaze praktikujících, pokyny pak odvisí od jejich inteligence a úkoly musí odpovídat schopnostem. Jestliže nevíš, jak se přizpůsobit možnostem druhých, je tu riziko, že svým výkladem Dharmy zkrátka nahromadíš ještě více chyb.

Opírajíc se o slova súter a tanter,

TERMY

předávej praxi tak, jak ji učili svatí guruové; ujařmi démona připoutanosti k "já", rozvíjej neomezené soucítění s citícími bytostmi a nikdy nedovol, aby se tělo, řeč a mysl oddělily od praxe."

Posléze Guru Rinpoče řekl:

"Těch, kteří praktikují Dharmu, je tolik jako hvězd na nebi. Ale ti, kteří nepodléhají vábení démonů, jsou vzácní jako slunce s měsícem. Nebýt tohoto narušování, sebeuskutečnění by bylo možno dosáhnout v jediném roce konáním záslužných činů. Proto je třeba demony odhalit a přemoci.

Na samém začátku, když jsi uvězněný v měšci samsárického utrpení,

TERMY

můžeš mít trochu víry v Dharmu, ale zakrátko se rozplyne pod vlivem démona lenosti a vulgárního realismu. Plný nenávisti k nepřátelům, v závislosti na svých blízkých, napřený do všeobecného soutěžení, rozptýlený světovými událostmi zapomeneš na smrt; pohlcený různými druhy jiných činností budeš na-prosto zanedbávat Dharmu. To je skutečný démon. Abys ho odehnal, najdi zkušeného guraa, který je pramenem nezlomné víry, a medituj nad smrtí a pomíjivostí, z čehož vzchází silné zanícení. Opusť malé věci a oddej se velkému dílu Dharmy.

Potom se zjeví démon, pozměňující tvůj záměr. Může mít podobu mi-

TERMY

lenky, rodiny či přátel, kteří řeknou: "Nepraktikuj Dharmu!", a budou tak vytvářet všemožné překážky. Jindy nám zas může připadat, že nejlepší ochranou před nepřáteli je duch soutěživosti a bohatství. To způsobí, že Dharma bude ze dne na den odkládána; život plný svodů nám proteče mezi prsty a nakonec utoneme v bahně samsáry. Abys překonal tohoto démona, důvěřuj pouze v ochranu gurua a nejvyššího ochránce, rozhoduj o sobě sám a neptej se na radu běžných lidí. PRAKTIKUS

Když budeš pobývat v přítomnosti gurua, objeví se démon nedůvěry v něj a budeš jej pokládat za sobě rovného. Známkou tohoto vlivu bude to, že se staneš slepým vůči

SAMANTAKA

SUET

KONTROLOVANÍ TERMY OHLUŠPÁNÍ

přednostem gurua a začneš na něm vidět i ty nejmenší chyby; budeš šířit pomluvy o skutcích této bytosti, obdařené moudrostí; budeš zneužívat učení k získání majetku a k vlastní obživě. Začínajíc u Dharmy, budeš končit v pekle. Tento démon je skutečně obludný. Abys ho zneškodnil, uť se nahlížet gurua jako samotného buddhu.

- K SUETU
- ⊙ Pak se objeví démon odvrácení. Známkou jeho příchodu je to, že myslíš na ženy, peníze, záliby, nečistý obchod a hromadění peněz, opustíš duchovní cestu, přátele a bratry praktikující Dharmu; nebudeš ochoten naslouchat Dharmě, upadneš do závislosti na tomto světě a zároveň do nechuti k němu; budeš

DÉMON BSPEHU 31

A OBRAŤENÍ K SVETU

VZMACHY A PÁDY

POTO VYSTAV

TERMY BOŽ PROTIKLADU

toužit po ženách a víně; odvrátíš svou tvář od Buddhova učení. Abys překonal i tohoto démona, vytvoř v sobě nazvratné předurčení k praxi nejvyšší Dharmy; bez ohledu na druh učení, jež je pro tebe inspirací, setrvej u něj se vším úsilím; drž se dál od svodu a vyhýbej se činům, jež jsou v neshodě s Dharmou; přemítej o životech velikých světců minulosti. To je nezbytné.

Dalším démonem, který se ukáže, je ignorování podstaty Učení. Známkou jeho přítomnosti je, že zasvěceně vykládáš o přijetí těch či oněch nauk. Nepronikáš přitom jejich smyslem a ony zůstávají pouhou teorií. Máš za sebou jeden či dva kroky a rozdáváš přitom tajné in-

SLOVA

TERMY

strukce jak na trhu. Bez ohledu na to, jak hlubokých nauk jsi účasten, říkáš: "To už jsem slyšel...", a skutečné pochopení se tak nikdy nedostaví. "Démonem" je zde vlastně neschopnost dosažení konečné úrovně Dharmy. Abys ho překonal, neustále měj na paměti nauky, které jsi obdržel, a otevírej se celé hloubce jejich smyslu.

SCÍTNOST

PYCHTA

V tu chvíli se objeví démon těch tvých vlastností, kterých si vysoko cení druhí, a to v masce stoupence či učně. Místo aby ses zasvětil praxi, staneš se v přesvědčení o vlastní učenosti zaslepeným sám sebou a chtivý slávy. Tak se vytvoří překážky na cestě Dharmy. Abys překonal tohoto démona, zkus přebývat delší

TERMY

čas v horách o samotě a zabývej se výhradně Dharmou.

Potom je třeba zvítězit nad démonem metafyzických náhledů. Když činíš jednostranné rozdíly mezi svým pohledem a pohledem druhých, z Dharmy se stává pět jedů. Abys tomu zamezil, zanech vši doktrinální rivality, zanech upřednostňování a cvič se v porozumění tomu, že vše je čisté.

Když začneš meditovat na jidam, svou světelnou podstatu v podobě božstva, objeví se démon pochybnosti. Vyvstane myšlení, zda jej "mít rád či nemít rád". Svou magickou silou budeš chtít ovládnout duchy a vznikne v tobě přání praktikovat

TERMY

různé činnosti, aniž bys dokončil meditaci či púdžu. Budeš chtít udržovat kontrolu nad situacemi a lidmi a vydávat destruktivní zvuky. Abys vypudil tohoto démona, jenž je protikladem moudrosti, prostě jenom dej průchod přirozenosti a posiluj samaje těla, řeči a mysli. A to bez ohledu na to, který jidam právě praktikuješ, a aniž by ses přitom koncentroval na jeho atributy a znaky.

Když se uvolníš ze spárů tohoto démona a budeš meditovat na tělesné průduchy a proudy, objeví se démon projevující se jako narušitel praxe a bude škodit tvému duchovnímu rozvoji. Nebudeš schopen snášet ani to nejmenší utrpení, začneš praxi přerušovat a následkem toho

TERMY

budeš během meditace spoutaný. Když k tomu dojde, přemítej o neštěstí samsáry a to tě od tohoto narušování osvobodí. OUTRPENÍ

10 Když se ti podaří překonat všechny tyto potíže a zkusíš postupovat dál, pomáhaje si prostředky "Velikého štěstí", projeví se u tebe démon dákiní, krásných víl. Budeš se pokládat za jógina a zplodíš mnoho dcer, a pakliže se o ně pořádně nepostaráš, přijde spousta nevlastních synů. V tom případě skoncuji s partnerskými svazky a nedbej názorů druhých lidí.

11 Když se z toho vymaníš a začneš meditovat na prázdkno, ono samo se stane dalším démonem. Budeš říkat:

TERMY

"Nic není", a zaměřovat ve svých činech ctnost za hřích. Ztratíš víru ve Tři klenoty, **Buddhu**, **Dharmu** a **Sanghu** a účast s jinými bytostmi. Když k tomu dojde, pěstuj ctnosti a očišťuj se od chyb. Cvič se v chápání toho, že vše je čisté, rozvíjej vroucnost, pochopení provázanosti všeho a neoddělitelnosti prázdna a soucitu.

Tedy se objeví jako nepřítel i démon soucitu. Když nebudeš sám oním vyvoleným, začneš netrpělivě pracovat pro dobro druhých a zanedbáš vlastní praxi. Stane-li se tak, rozvíjej sice aspirace nezištné bódhičitty, ale pro tentokrát se jí ne nechávej vést.

Když se vymaníš i z toho, dalším

11. FICANTROPICKÝ
 S EPIKURIZM A CITOVE OŠTĚROVANIE
 11. FICANTROPICKÝ
 S EPIKURIZM A CITOVE OŠTĚROVANIE

13) nepřítelem se ti stane démon "dobré rady". Vypůjčí si masku Buddha či guru a řekne ti: "Pracuj pro druhé!" nebo "Práce pro jiné je praxí". Bez ohledu na to, jestli se tyto instrukce objevují ve skutečnosti, ve vizích či ve snech, rozpuští je v Ješe Sempovi, aspektu moudrosti. Jestliže se pak stanou ještě silnějšími, znamená to, že jsou skutečným božstvem či guruem, jestliže ne, jsou škodlivým démonem. Musíš jasně rozeznat, čím skutečně jsou.

24) Když i to zvládneš, stane se démonem cesta jógiho. Na svých toulkách budeš pít a chovat se jako šílenec, tvoje činy budou nerozvážené a protiřečící Dharmě. Když k tomu dojde, odeber se na odosobnění, praktikuj

tummo, učení vnitřního tepla, a zůstaň lhostejný ke všem deseti věcem světa. (?)

Bylo řečeno, že dokud nedosáhneš stavu buddhy, budou se překážky démonů neustále objevovat jedna za druhou. Pokud však přemůžeš vše, co odvádí, a oddáš se úplně praxi dovršení, žádný démon si k tobě nenajde cestu."

Když Guru Rinpoče domluvil, žáci sepsali jeho slova, mistr jim požehnal a ukryl pak tyto poklady na různých místech.

Ješe Cchogjal a Ňanglen Tingdzin Zangpo se pak Mistra zeptali takto:

Velký mistr! Říká se, že srdce toho, kdo překročí práh tajných manter, by mělo náležet pouze guruovi. Jak se vlastně takový autentický guru pozná a jaký má být náš vzájemný vztah?

Mistr odpověděl:

"Autentický guru by měl mít řadu schopností. Vyjmenujme alespoň ty hlavní. Musí projít sútry a tantry až k jejich hlubšímu významu a k pokynům, jež jsou v nich skryty. Musí mít velkou zkušenost v meditační praxi. Musí být schopen vybrat metody, odpovídající povaze konkrétní osoby. Jeho moudrost musí mít velikou šíři a být prostoupena

účastí; skrze velkou důvěru musí realizovat nejvyšší Dharmu. Otevřeš-li se takovému guruovi, stane se drahocenným klenotem - splní všechna tvá přání a ty dosáhneš toho, oč usiluješ.

Je tu prostě cosi, co je součástí odkazu gurma a bez čeho nelze dosáhnout skutečné realizace. Proto jsou požehnání a ochrana tvých samají prvořadými věcmi."

A oni se ptali dál:

Co je důležitější: guru nebo jidam?

"Guru a jidam nejsou dvě různé věci. Guru se projevuje zároveň jako jidam. A tak když budeš stále me-

TERMY

ditovat na gurua nad svou hlavou, zaplaví tě vlny požehnání a rozpustí se všechny překážky."

PROČINOT MEDIT: BOŽSTVO

A oni se zeptali znovu: *- BOH# - TID SLICHO*

Je božstvo, na které meditujeme, výtvořem myslí? *S. 47 SIDDHI VIZUALIZACE*

"Když už jste realizovali mentální meditace na božstvo, veškeré dosažení vychází z důvěry v ně; bez jidamu zůstanete v běžném stavu.

T Nespočet mírných i hroživých božstev je odrazem mnohosti metod potřebných k proměně bytostí. Protože na absolutní úrovni mají všechny tyto bytosti stejnou podstatu, stačí medítovat na jeden, správně

SIDDHI - VIZUALIZACE BOŽSTVA

S. 80 KREI **TERMY** *WEDON PAMPAS*

S. 94
zvolený jidam. Přestože jidamy vyjadřují různé aspekty těla, řeči a mysli, je v podstatě meditace na jeden či více najednou totéž. Jestliže dosáhneš vyšších sil siddhi realizací jednoho božstva, uskutečníš všechna. Jestliže realizuješ jednotu sebe a božstva a zároveň to, že jidam je v podstatě nezrozená dharmakája, tělo světa, aspekt neohraničenosti a absolutna, velmi se mu tím přiblížíš. Velkou chybou je vytváření božstva, zakládající se na připoutanosti k podmětu a předmětu, protože z tohoto pocitu vzniká náklonnost a odpor.

Úspěch při jedné invokaci znamená úspěch při všech ostatních. Prosvětlené bytosti, sugatové, se manifestují v různých rodech a podobách,

TERMY

ale ve skutečnosti jsou jedním jedi-
ným. Pokud toto uskutečníš, tak
přestože meditace na všechny bud-
dhovské aspekty přináší velký pro-
spěch, obzvláště účinná bude medi-
tace na aspekt jediný."

*Může ten, kdo má hlubokou úroveň
vhledu, časem praktikovat bez jidamu?*

"Když dosáhneš stálosti dokonale
čistého pohledu, je to vlastně jidam.
Nemyslit na jidam jako na aspekt
formy, rúpakáju, ale uskutečnit ho
jako dharmakáju, aspekt absolutna,
znamená vytvořit nezrušitelný sva-
zek mezi jidamem a viděním.

TERMY

*Je správné medítovat na hněvivá bož-
stva, jak ničí Brahmu a jiné strážce
směrů?*

"Je to pouze symbol pro odložení
návyku činit rozdíl mezi sebou a dru-
hými, rozmetání mysli v absolutním
prostoru, vyhasnutí arogance a po-
chybností. Postavy, jež se nacházejí
pod nohama božstev, symbolizují
běžné myšlení, scestí ignorance.
Mají-li božstva více hlav a údů, tři
hlavy pak symbolizují tři káji, du-
chovní těla, šest rukou značí šest
páramit, transcendentních aktivit, čty-
ři nohy pak čtyři neomezené stavy
- milující upřímnost, účast, radost
a klid mysli. Množství předmětů, jež
drží v rukou, odkazuje na rozmani-
tost aspektů Dharmy. Jsou to někte-

TERMY

ré z nesčetných symbolů, představujících různé vlastnosti. Tělo božstva není obvyklým, hmatatelným tělem. Jeden obličej a dva páry rukou symbolizují neoddělitelnost absolutního prostoru a mysli. Bez ohledu na aspekt, na který medituješ, neexistuje v dharmakáje velké ani malé, dobré ani zlé."

Ve všech sádhánách jsou zmínky o vizích jidamu a poučeních udělených skrze něj...

To je rúpakája, forma vyvstávající z dharmakáji. Není pravdou, že božstvo je pouze rúpakájou. Ve skutečnosti je dharmakájou a z ní se tak, jako se měsíc odráží na vodní

TERMY

hladině, vyjevují dvě káji formy s jejich barvami, atributy, estetickými prvky, znaky a symboly. Když dosáhneš při meditaci na božstvo stálosti, objeví se jako skutečné, nemající ustálené místo, kde by přebývalo, a osvětlí ti tak vlastní dharmu. Když si je ale přivlastníš a budeš k němu připoután, promění se v démona. Pokud se jím nebudeš zanášet, nutně pochopíš, že není ničím jiným, než hrou tvé mysli. Vize jediného jidamu je rovnocenná spatření podoby všech - v dharmakáje není množství. Všechny vize jsou pouze manifestací mysli. Když už tímto způsobem porozumíš jidamu, za žádnou cenu ho neopouštěj. Neodděluješ se od něj, dokud nedo-

sáhneš nejvyššího osvícení, a veškeré osvícení se dostaví samovolně. Když dosáhneš stálosti v meditační fázi rozvoje a naplnění, zůstane tvé tělo ještě v běžné lidské podobě, ale tvá mysl dozraje k božství; v momentě, kdy opustíš tělo, staneš se vidjádharou, moudrým, jenž dosáhl završení rozvojové fáze božstva. Přesně ve chvíli ukončení života se zjeví tělo božstva takové, jaké opravdu je. Říká se tomu 'vidjádharma mahámudry' či 'otevření tělesné sítě jógiho'. V okamžiku ztráty těla se staneš jidamem."

Některá božstva jsou vyobrazena s hlavami zvířat. Proč jsou různá božstva symbolicky zobrazována právě skrze zvláštní charaktery jednotlivých zvířat?

"Hybridy-'synové', emanování sjednocenými božstvy, 'požírači' a 'vražedníci' zvaní phurba, a také osm hybridů Jangdaga, ti všichni jsou v tibetštině nazýváni *thamen*. Thamen je slitina dvou kovů, jako jsou například zlato a stříbro. Tato božstva jsou vyzářena jako "slitina" otce-účasti, čili aspektu metody, a matky-moudrosti. Proto mají zvířecí hlavu a božské tělo.

Pro dobro a ve shodě s vlastním směřováním se z nezrozené dharmakáji

TERMY

zjeví rúpakája ve své specifické podobě a s odpovídajícími prvky hlavních božstev a skrze ně září Otec a Matka."

Jestliže jsou božstva uspokojována, když jim obětuje a chválíme je, není to stejné jako běžná připoutanost? A jestliže nám toto konání nepřináší ani nic příjemného, není vlastně zhola nesmyslné?

"Ve skutečnosti nejde o to, jestli jsou božstva uspokojována skrze oběti nebo zda potřebují chválu. Cílem tohoto konání je pročištění tvé vlastní přirozenosti. Bytostné zaničení, se kterým vizualizuješ a oslovuješ božstva a obracíš se k nim

TERMY

s obětmi způsobí, že přijde požehnání a objeví se uskutečnění."

Guru Rinpoče pak řekl:

"Ti, kteří praktikují Dharmu na rušných místech a zkoušejí přinášet užitek druhým bytostem, se domnívají, že kromě úporné snahy jsou silné průvodní obtíže čímsi nezbytným. Je tomu tak proto, že sami ještě nedozráli. Nejdříve se snaží dosáhnout vlastního prosvětlení.

Dokonce i když už jsi dosáhl stálých výsledků ve vzhledu do absolutní pravdy, ale nejsi ještě zběhlý v její životní aplikaci, všechny jedy, jež se objeví, se také naráz vplíjí. Vzdal se více cestě běžných lidí.

KAŽDÉ ŘEKMA
STALOST

⊗ S JEDOV = CHOCENIE
- HMOU
- HLKPOST

~ PYCHA
- ŽIARLIVOSŤ

8 SLETSKÝCH ZÁSTAV: ZISE A STRAŤ
SUKLA A HANBA, ČYLNĚ A POTULU

RADOST A BOJĚST **TERMY** (BOJĚNÍ PRŮVOD) 5.
82

Jestliže se budeš rozvíjet především
skrze praxi ctností, ale tvá motivace
přitom odumře, vstoupíš na svět-
skou dráhu. Opustíš všech osm svě-
tových možností. ? (SÚTY)

Dokonce i tehdy, když dostaneš
dokonalé instrukce, ale vůle ochab-
ne, cesta k získání zkušenosti zůstane
zablokovaná. Věnuj se více postup-
ným metodám.

Jestliže zvládáš soustředění během
meditace, ale neumíš využívat na
své cestě nepříznivé okolnosti, pra-
men sklonů a návyků nikdy nevy-
schne.

Vnášej do meditační praxe stále více
porozumění absolutní podstatě.

BIJĚST - CESTA K NEŠTĚTNOSTI

TERMY s. 134

KONCEPTUÁLNÍ MYSLEŤ

Jestliže provádíš formální praxi, ale
neuvolnil jsi intelekt od koncepcí,
plody praxe se stanou předmětem
naděje a pochybností. Rozvaž úplně
uzel duality. (S. 56) →

Dokonce i když znáš dobře sútry
a tantry, ale neuskutečníš přirozený
stav mysli, tvoje tělo a mysl zůsta-
nou nadále obyčejné. Prohlubuj po-
chopení smyslu praxe.

Jestliže v sobě živiš naději, že
dosáhneš uskutečnění, nedodržujíc
přitom přesně jednotlivé body sa-
mají, budeš vytvářet rozpory mezi
jidamy. Udržuj pramen mysli více
v čistotě.

Nikdy nedovol, aby se pochopení
na nejvyšší úrovni rozplynulo ve slo-

vech. Na střední úrovni nedopusť, aby praxe začala stagnovat z důvodu rozpolcenosti. Na základní úrovni sleduj svou mysl a nenech se vtahovat do rušivých emocí.

Mluvíme o devíti prostředcích přicházejících postupně. Je tomu tak, že odpovídají různým dispozicím citících bytostí?

Guru Rinpoče odvětil:

"Prvním je Světový prostředek bohů a lidí. Jeho praxe spočívá v osvojení si deseti ctnostných činů a zřeknutí se deseti nectností. Následuje Prostředek šravaků, kteří přemítají o Čtyřech šlechetných pravdách. Pro-

tože klášterní společenství vytváří základ pro šíření Dharmy, věnuj se, jsi-li mnichem, dvěma stům padesáti slibům súter Vinaji s takovou péčí, s jakou střežíš vlastní oči. Dalším je Prostředek pratjékabuddhů, kteří kontemplují dvanáct ohnivých svazků závislého vznikání v obou směrech. Dalším je Prostředek bódhisattvů, kteří v sobě probudili bódhičittu aspirace a konání, směřující k pochopení Dvou pravd a iluzornosti obou podob "já".

Krijatantra se zabývá očistou skrze vysvobození od čtyř krajností: být; nebýt; zároveň být i nebýt; ani být, ani nebýt. Upatantra v sobě shrnuje vlastnosti prostředků, jež ji předcházejí, i těch, jež po ní následují.

TERMY

V jógatanře je praktikována cesta samádhisattvy, jež se skládá z pěti opravdových očíst, čímž se rozumí pět prvků vizualizace - lotos, sluneční a měsíční disk, semenná slabika a tři zásady popisované jako celistvost, božstvo a božstvo v celistvosti. Praxí mahájogy jsou fáze rozvinutí a naplnění, sjednocení a osvobození. Anujóga je praxí nerozpojitelné vazby prostoru a poznání. Nedostižná atijóga je prvotní čistotou, spontánním naplněním, všeprostopností a vyprázdněním intelektu.

Nakonec lze všechny nauky shrnout jako vidění, meditaci a konání. Osvobození se od (náhledů) je konečným náhledem. Nečinnost mysli je nejvyšším vrcholem meditace.

1 SONOMNITA 56

2 ADISTRÁKTIVITA

3 TRANSMUTAČIA (FRIKČIA)

TERMY

Nezávislost na přijímání a zbavování je pánem veškeré činnosti. Neexistence přetvářky je esencí samaje, vztahu mezi guruem a tebou. Chápání zření, meditace a konání v jejich jednotě je konečným plodem."

Když Guru Rinpoče mluvil, žáci zapisovali jeho slova a toto učení pak zůstalo skryto v mnohých termách.

PROZOK... MÔŽETE IM DAT
 SVOJU ČÍSLU, ALE
 NIE SVOJE MYSLIENKY, LEBO
 ONI MŤASU SVOJE MYSLIENKY
 (NÁZORN)
 (PREDSUDEKY)

NÁHLED = НАГЛЯД, НАЗОР

← s. 53 BEUKE PROVEDENIE
 ONI AKO BY MŤALI
 ČI NĚKAKI ČECI VYREKAT

AKČIE
 ATČIČI
 FRUSTRAČIA

57

U AKGODICKE INFORMACIE

Ješe Cchogjal se tehdy ještě zeptala:

Nejdražší mistře, prosím pověz nám o minulých existencích a budoucích zrozeních Ňanglen Tingdzin Zangpa.

Guru zrozený z lotosu, jehož moudrost objímá všechny tři časy, jí odpovéděl těmito slovy:

"V minulosti, díky požehnání Čän-rägiga, ochránce všech bytostí, byl vládcem tohoto chudého tibetského lidu - králem Ňathi Cänpem. Potom se až do tohoto života nacházel v nebeských sférách. Odtud pochází bílé znamení na temeni jeho hlavy a blány mezi prsty rukou a nohou. V budoucnosti bude přecházet z jednoho čistého ráje do druhého a otevře

brány k tajemství mnoha hlubokých term. Nakonec se projeví ve třech emanacích. Když bude mít za sebou nejlepší část svého života, objeví se ve věku třiceti let na východ od kraje Šákjámuniho v oblasti Ňang jako člověk, obdařený silným sklonem k hněvivým božstvům. Tehdy potká skutečně dokonalého jógina a jeho konání pro dobro cítících bytostí bude nesmírné jako nebe. Jestliže se ale připoutá ke slovům a naukám, sejde z vlastní cesty. Jestliže potká démona rozeklanosti myslí, jeho život skončí ve věku pětadvaceti let. Když překoná tyto rušivé vlivy, najde Kōnchog čikdū, tento dokonalý cyklus nauk, a mnoho menších term. Přesto z důvodu

TERMY

působnosti karmických svazků z minulých samají neunikne setkání s jedním či dvěma z těchto negativních vlivů. Tehdy se musí vyzbrojit trpělivostí a vroucně se obracet ke mně, Padmovi. Tyto vlivy se projeví ze strany bohů, démonů i lidí. Proto je nadmíru důležité, aby po tento čas termy dobře střežil. Projde-li těmito kritickými roky, jeho konání pro dobro bytostí už nebude ničím omezené. V dalším životě se objeví v kraji Dege, kde bude předvídat budoucnost a činit zázraky, jež žádný jazyk není s to popsat. A v dalším životě se stane buddhou."

TERMY

A tak také ve dvanáctém měsíci roku opice našel rigdzin Džacchön Ňingpo, mrštný jako ryba a lehký jako pták, v povzneseném stavu myslí tento poklad. Ať paprsky zářící z Uddijány prosvětlí temnotu nevědomosti, ve které bloudí bytosti samsáry! Ať skončí všechny kruté války těchto dní!

Samaja

TAJEMSTVÍ TAJEMSTVÍ

TAJEMSTVÍ

TERMY

Tyto nauky shrnul rigdzin Džacchön
Ňingpo z Železných vrat Hom Trang,
aby všem bytostem přinesly štěstí. Díky
požehnání jeho svatosti Dilgo Khjence
-rinpočeho byl tento text přeložen v
Paláci dharmy velkého štěstí - Dečhen
čhöling phodang jistým francouzským
tulákem. Do češtiny jej přeložil Karma
Šerab Gjamccho v Praze roku 1994.

Krátký životopis
mistra Padmasambhavy,
jak jej sepsal
Džamgön Kongtul I.

(Tento krátký příběh o životě Padmasambhavy je výňatkem z *Drabocenného nábrdelníku z lapisu lazuli*, souboru životopisů stoosmi hlavních tertönů, sepsaného Džamgönem Kongtulem, který najdeme v prvním svazku jeho *Rinčhen terdzö*.)

Padmakara ovlivnil nespočet bytostí učením Diamantové stezky - vadžrajány, a obzvlášť pak hlubokými naukami takzvaných skrytých pokladů, term. Tento velký mistr nebyl ani obyčejným hledajícím člověkem, ani vznešenou bytostí nacházející se na jednom ze stupňů bódhisattvy, ale přímo emanací buddhů Amitábhy a Šákjamuniho. Objevil se proto, aby oslovil i ty lidské bytosti a duchy, které obrátit k Dharmě jen velmi obtížně.

Ani velcí bódhisattvové nedokážou podat celistvý výklad jeho životního příkladu. V následujícím textu se o to alespoň ve stručnosti pokusím.

V oblasti dharmakáji, prosvětlené a nezničitelné esence světa, dosáhl Guru Rinpoče už na samém počátku dokonalého osvícení, jakožto osvobozujícího

základu prvotní čistoty. Je uctíván jako původní ochránce - Neměnné světlo. V prostoru sambhógakáji, jenž povstává sám od sebe jako úder na buben dokonalosti, se spontánně manifestoval v podobě neohrazeného svazku paprsků moudrosti pěti rodů Buddhova nesmírného oceánu, obnášejícího pět jistot.

Jako vnější projev tohoto sebevyzáření se objevuje všem bódhisattvům na deseti stupních v bezpočtu podob tělesných forem v buddhovských polích pěti buddhovských rodů, jež sestávají z poloprojevených přirozených oblastí Mahábrahmovy nirmánakáji. A protože všechny jsou hradbou mračen projevené moudrosti Guru Rinpočeho, "nevyčerpatelného zdroje jasu", je nazýván Všeobjímajícím lotosem.

Mocí těchto projevů moudrosti se obje-

vuje v nesčetných světech všech deseti směrů v podobě magických zjevení nirmánakáji, jež si podmaňují bytosti. Nauky konkrétně říkají, že jen v tomto světovém systému saha osvětluje padesát světů lampou učení súter a tanter. Zjevuje se v osmi podobách, aby obracel k Dharmě bytosti v různých částech světa.

Dákiní Ješe Cchogjal měla vizi, v níž na východě spatřila manifestaci Guru Rinpočeho v podobě Nesmírného diamantového oceánu. Každý z pórů jeho těla obsahoval miliardu sfér a v každé z nich se nacházela miliarda světových systémů. V každém z těchto světových systémů byla miliarda zjevení podob Guru Rinpočhe, z nichž každá stvořila miliardu svých emanací. Každá z těchto emanací byla schopna získat miliardu

žáků. A pak spatřila stejný obraz také ve všech ostatních směrech i uprostřed. V našem světě, zvaném Džambudvípa, je Guru Rinpočhe znám jako jediné vtělení - nirmánakája, obracející bytosti. "Nirmánakája obracející bytosti" se objevuje v šesti oblastech samsáry, na rozdíl od emanace v přirozené oblasti nirmánakáji jako je například čistá země Sukhávati buddhy Amitábhy. Vzhledem k tomu, že lidé jsou různě nadáni a nacházejí se na různých stupních úrovně chápání, vnímají Padmasambhavu různými způsoby. Historie *Ústní přenos Kílaji* a většina indických pramenů popisuje, že se narodil jako syn krále či ministra v Uddijáně, zatímco termy povětšinou popisují jeho zrození jako zázrak. Podle některých textů se zrodil ze špičky blesku na vrcholku hory Malaji. Každý z těchto podivuhodných

příběhů je od ostatních v mnohém odlišný. To je však téma, které leží daleko mimo dosah chápání běžného člověka.

Omezím tento výklad až na samé jádro, jímž je život Guru Rinpočeho, vyprávěný podle zázračného zrození, jež se objevuje v termách.

V Uddijáně, ležící na západ od Bódhgaji, se na jezeře Dhanakóša rozkládal ostrov. Na něm se díky požehnání buddhů rozprostřel pestrobarevný lotos. Buddha Amitábha seslal do poupěte tohoto lotosového květu ze svého srdečního centra zlatou vadžru se slabikou *hrí*. Květ se zázrakem proměnil v malé osmileté dítě, držící vadžru a lotos a ozdobené malými a velkými znameními. Dítě zůstalo na ostrově a učilo dévy a dákiní skutečné Dharmě.

Tehdy neměl král té země, Indrabódhi,

žádného syna. Obětováním Třem klenotům a dáváním almužen chudým už zcela vyprázdnil své pokladnice. Se svým ministrem Krišnadharou se vypravil na cestu k velkému jezeru, aby jako poslední možnost našel kouzelný drahokam, plnicí všechna přání. Na zpáteční cestě potkali Krišnadhara a král Indrabódhi zázračné dítě. Král ho považoval za vyslyšení svých modliteb o syna a vzal ho do paláce, kde mu dal jméno Padmakara, Zrozený z lotosu. Pak jej posadili na trůn zhotovený z drahokamů a všichni lidé mu nosili štědré obětiny. Princ vyrůstal a při svých mladických sportech a hrách přivedl nesčetné bytosti k realizaci. Oženil se s Prabhadhari a vládl království Uddijáně podle zákonů Dharmy. Časem pochopil, že pokud bude vládnout zemi, nebude schopen dosáhnout skutečného

dobra pro ostatní bytosti. Proto požádal Indrabódhiho o dovolení odejít, avšak nedostal je. Při hře proto předstíral, že mu vyklouzl z ruky trojzubec; spadl a zabil syna jednoho z ministrů. Padmakara za to byl odsouzen k vyhnání na pohřebišť. Pobýval v Chladném háji, Lese radosti a Sosalingu, kde se věnoval provádění jógických cvičení. V té době dostal zmocnění a požehnání od dvou dákiní - Krotitelky Márovy a Nositelky štěstí. V době, kdy hravě ovládal všechny dákiní z pohřebišť, se proslavil jako Šántarakšita.

Padmakara se pak vrátil do Uddijány na jezerní ostrov. Tam praktikoval Tajnou mantru a učil se symbolickému jazyku dákiní, s jehož pomocí si podřídil všechny dákiní na ostrově. Později praktikoval v Rozeklaném lese a dostalo se mu požehnání skrze zjevení Vadžra-

jóginí. Zavázal si přísahou všechny nágy - božstva jezerních vod a všechny planetární duchy. Všichni dákové a dákiní ho obdařili nadpřirozenými silami. Byl proto znám jako Dordže Dagpo Cal, Hrozivá moc diamantu.

Pak putoval k Diamantovému trůnu v Bódhgaji a uskutečnil zde množství zázraků. Lidé se ho ptali, kdo je, a když odpovídal, že samozjevený buddha, nevěřili mu a posmívali se mu. Tehdy si uvědomil všechny důvody, proč je nutné mít mistra, a odešel do Zahoru. Tam přijal vysvěcení od Prabhahastiho a dostal mnišské jméno Šákja Sengge. Osmnáctkrát se mu dostalo učení jógatantry s vizemi božstev. Nato odešel k ženskému mistru jménem Küngamo, což byla dákiní moudrosti Guhjadžhána, zjevivší se v podobě mnišky. Poprosil ji o zasvěcení a ona ho proměnila v

slabiku *húm*, kterou spolkla a která z ní skrže její lotos opět vystoupila. Uvnitř jejího těla se mu dostalo všech tří stupňů zasvěcení a byl očištěn od tří překážek.

Později potkal osm velkých vidjádharů, obdržel osm částí sádhany, a také učení májá džála od velkého mistra Buddhaguhji a dzogčhen od Šrí Simhy. Podobně studoval a obdržel všechny sútry, tantry a ostatní nauky od mnohých vzdělaných a realizovaných indických mistrů. Stával se adeptem hned po prvním přečtení textu a měl vize všech božstev dokonce i bez praktikování. V této době, kdy se mu říkalo Lodán Čhogsed, manifestoval způsob dokonalého dosažení vidjádharovské úrovně zralosti.

Pak odešel do země Zahor a okouzlit tu Mandáravu, zkušenou dákiní, jež byla

dcerou krále Vihardhary. Vzal ji s sebou jako podporu své sádhany a praktikovali po tři měsíce v jeskyni Maratika, načež se objevil sám buddha Amitájus, předal jim zasvěcení a požehnal jim, aby se stali navždy od něho neoddělitelnými. Dostali miliardu tanter dlouhověkosti a završili ovládnutí vidjádharovské úrovně života. Když dosáhli diamantového těla, přesahujícího život i smrt, vrátili se učit do království Zahor. Když však byli přistiženi, jak žebrají o almužnu, král a jeho ministři je nechali zavřít a dali je zaživa upálit. Avšak oheň se proměnil v chladivé jezero, uprostřed něhož Guru a jeho družka usedli na lotosový květ. Tak znovu u všech probudili zanícení pro praxi a zaručili tak, že se všichni dostali do stavu, z něhož se už nedá upadnout zpět do samsáry.

Padmakara se pak vrátil do Uddijány, aby obrátil její obyvatele. Byl rozpoznán při žebrotě a upálen na obrovské hranici ze santálového dřeva. Mistr a jeho družka se opět objevili nepoznamenáni na lotosu vprostřed jezera, ozdobeni náhrdelníkem z lebek, symbolizujícím osvobození všech cítících bytostí od samsáry. Na základě tohoto zázraku proslul Padma pod jménem Thöthen-gal, Mocný lotos náhrdelníku z lebek. Zůstal v Uddijáně třináct let jako králův učitel a naučil celé království praktikovat Dharmu. Během těchto let předal zmocnění a nauky Kadü čhökji gjam-ccho, Oceán Dharmy obsahující všechna učení, skrze které král s královnou a další vyvolení završili nejvyšší vidjádharovskou úroveň. Tehdy byl znám jako Padmarádža, Lotosový král.

V souladu s proroctvím, jež je obsaženo

v *Sútře magických vjemů*, se Padmakara proměnil v mnicha Wangpo Dä, aby obrátil krále Ašóku. Poté, co dodal Ašókovi nezlomnou víru, vztyčil během jediné noci v tomto světě milión stúp, obsahujících ostatky Tathágatovy. Zvítězil také nad několika nebuddhistickými učiteli a byl otráven jakýmsi králem, ale vyvázl bez úhony. Když pak byl svržen do řeky, obrátil její tok a tančil ve vzduchu vysoko nad zemí. Tím proslul jako Mocný mladistvý garuda. Ba co více, Padmakara se manifestoval v podobě Áčárji Padmavadžry, mistra, který vynesl na světlo Hévadžra-tantru. Objevil se také jako bráhman Saraha, héruka Dómbí, Virúpa, Káláčárja a mnoho dalších siddhů. Praktikoval na velkých pohřebištích, kde učil dákiní Tajné mantře. Podmanil si vnější a vnitřní pozemské duchy a ustanovil je ochránci

Dharmy. Tehdy se proslavil pod jménem Nima Özer.

Když se v Bódhgaji sešlo pět set nebuddhistických učitelů, aby v diskusi rozdrtili učení Dharmy, Padmakara se jim postavil a zvítězil. Někteří z učitelů se uchýlili ke zlým kouzlům, ale Padmakara je rozptýlil pomocí hněvivé mantry, kterou mu dala dákiní Krotitelka Márova. Zbytek učitelů konvertoval k buddhismu, a praporec Dharmy byl vztyčen až k nebesům. Tehdy se proslavil jako Sengge Dadog. Tehdy vyčerpal tři poskvrnění a spočinul na vidjádharovské úrovni ovládnutí života, ve stavu, kdy dokonale zvládl nejvyšší stezku.

Cestou do jeskyně Janglešö na hranicích mezi Indií a Nepálem potkal Šákjadéví, dceru nepálského krále, kterou přijal jako podporu sádhany a svou družku.

Zatímco praktikoval na héruku Viššudhu, tři mocní duchové vytvořili překážky: po tři roky nepršelo a rozšířily se nemoci a hladomor. Padmakara vyslal posly do Indie, aby požádali jeho mistry o učení, které by dokázalo překážky odstranit. Dva muži se vrátili obtíženi spisy *Kílaji*, a překážky samy od sebe zmizely v ten moment, kdy muži dorazili do Nepálu. Padmakara a jeho družka pak dosáhli nejvyšší siddhi a prodlévali na vidjádharovské úrovni mahámudry. Guru Rinpoče pochopil, že praxe héruky Viššudhy přináší vysokou realizaci. Tato praxe je však jako cestující obchodník, jenž se setkává s mnohými překážkami, zatímco Kílaja je jako nepostradatelný doprovod na této cestě. Kvůli této souvislosti vytvořil Guru Rinpoče mnoho sádhán, v nichž se oba hérukové doplňují. Zde také zavá-

zal přísahou šestnáct pozemských ochránců Vadžrakílaji.

Padmakara navštívil i jiná dávná království, kde učil Dharmu: Hurmudzu v blízkosti Uddijány, Sikódžharu, Dharmakóšu, Rugmu, Tirhut, Kámarúpu, Káňču a mnohá další. Není přesně známo, kdy odešel do kraje Doding, ale tantrické nauky o praxi Hévadžry, Guhjačandry Bindu, Višuddhy, Hajagrívy, Kílaji a Mamo, které zde předal, jsou prováděny až podnes. Předpokládá se, že Padmakara přebýval v Indii třicet šest století, po která prospíval nauce i cítícím bytostem. Zdá se však, že učení lidé považují tento údaj za půlroky, či to chápou zkrátka jako generalizaci.

Aby obrátil lidi v Mongolsku a Číně, Padmakara se emanoval v podobě krále Ngönše Čena a jógiho Tobdána. A pak se objevil v zemi Šangšung jako zázrač-

ně narozené dítě Tavi Hříča, které dalo pokyny k vyslyšení linie dzogčenu a přivedlo mnoho ctihodných žáků k dosažení duhového těla.

Padmakarova aktivita přivádět lidi na cestu osvobození pomocí zjevování se na různých místech, v různých podobách, hovoříc rozličnými jazyky, nemá skutečně žádného srovnání.

Teď bych se rád zmínil o tom, jak se Padmakara dostal sem, do Tibetu. Když bylo králi Thisong Decänovi, jenž byl sám emanací Maňdžušrího, dvacet let, pojal silné přání šířit posvátná učení Dharmy. Pozval bódhisattvu Khänpa, známého více pod jménem Šántarakšita, indického mistra, který učil o odvislém vznikaní a deseti ctnostných činech. Rok nato byly položeny základy rozsáhlého kláštera, ale tibetští duchové vytvořili překážky a zabraňovali stavbě. V sou-

ladu s Khānpovou předpovědí poslal král pět běžců, aby pozvali velkého mistra Padmakaru. Padmakara zatím již na základě předtuchy odešel do Mangjulu mezi Nepálem a Tibetem. Do středního Tibetu šel cestou přes Ngari, Cang a Dokham a zázračně navštívil všechny kraje, kde zavázal přísahou dvanáct bohyň tñma, třináct božstev gurlha a jedna-dvacet božstev gönjön a mnoho dalších mocných duchů.

V Tamariškovém lese na Rudé skále se setkal s králem Tibetu a pak pokračoval na vrchol Hepori, aby si podřídil božstva a démony. Položil základy kláštera Samjä a dohlížel na něj až do jeho dokončení. Zapojil i bohy a démony, kteří předtím stavbě bránili. Za pět let byl klášterní komplex slavného Samjä, Neměnná a spontánně dovršená vihára, dokončen, a to včetně tří chrámů

královen. Komplex byl postaven tak, aby připomínal horu Suméru obklopenou čtyřmi kontinenty, osmi subkontinenty, sluncem a měsícem a hradbou ocelových hor. Během obřadu zasvěcení se objevilo pět zázračných znamení. Dalším královým přáním bylo přeložit rukopisy a nastolit Dharmu, a tak nechal mnoho nadaných tibetských chlapců studovat, aby se stali překladateli. Král pozval z Indie další mistry Tripitaky a Khānpo zasvětil prvních sedm mnichů a postupně se vytvořila mnišská sangha. Bódhisattva Khānpo, Padmakara a ostatní panditové, spolu s Vairóčanou, Kawa Palcchegem, Čogro Lü Gjalchänem a dalšími překladateli pak převedli do tibetštiny všechny existující buddhistické rukopisy sůter a tanter, jakož i většinu výkladů k nim. Vairóčana a Namkhä Ňingpo byli vyslá-

ni do Indie, kde Vairóčana studoval dzogčhen se Šrí Simhou, zatímco Namkhä Ningpo obdržel učení o hérukovi Viššudhovi od velkého mistra Húmkary. Oba dosáhli realizace a ššířili pak učení v Tibetu.

Král Thisong Decän pak požádal Padmakaru o zasvěcení a instrukci. V Čimphu, poustevně nad Samjä, odhalil velmistr mandalu osmi hérukovských sádhan, do níž zasvětil devět hlavních žáků včetně krále. Každému z nich bylo svěřeno určité poselství a všech devět dosáhlo siddhi díky praktikování těchto učení.

Padmakara předal nespočet dalších hlubokých a mimořádných nauk, spojených s třemi vnitřními tantrami, mnoha vyvoleným žákům v čele s králem a jeho syny a pětadvaceti žáky v Lhodagu, Tido a mnoha jiných místech.

Guru Rinpoče zůstal v Tibetu padesát pět let a šest měsíců, z toho čtyřicet osm let za králova života a sedm let a šest měsíců po jeho smrti. Přijel, když bylo královi jednadvacet, t.j. roku 810 našeho letopočtu. Král zemřel ve věku šedesáti devíti let. Po několika letech se pak Padmakara odebral do země rákšasů.

Mistr Padma osobně navštívil dvacet sněžných hor ve Ngari, jednadvacet svatých míst buddhistické praxe ve středním Tibetu a Cangu, pětadvacet míst v Dokhamu, tři skrytá údolí a mnohá další místa a každému z nich požehnal, aby se stala posvátnými místy praxe. Protože věděl, že králův následník se později pokusí buddhismus v Tibetu zničit, zanechal pro budoucnost mnohá proroctví. Po poradě s králem a nejbližšími žáky skryl Padmakara

množství term, především osm osobních pokladů krále, pět velkých pokladů ducha a pětadvacet hlubokých pokladů. Důvodem k ukrytí těchto term bylo přání zabránit zániku učení Tajné mantry, vyloučit zkomolení vadžrajány či její úpravu intelektuály, ochránit požehnání a přinést užitek budoucím žákům. Pro každý z těchto skrytých pokladů Padmakara předpověděl dobu objevení, osobu, která jej nalezne, a předurčené příjemce, kteří učení uchovají. Manifestoval se v hrůzostrašné hněvivé podobě šílené moudrosti na třinácti místech, zvaných Tygří doupe, a všechny pozemské duchy zavázal přísahou sloužit Dharmě a pověřil je ochranou pokladů term. Tehdy se mu říkalo Dordže Dolö. Aby dodal víru dalším generacím, zanechal otisk svého těla v Bumthangu, otisky rukou v Namcho Čugmo a otis-

ky chodidel v Paro Dakaru, jakož i na nesčetných dalších místech praxe.

Po smrti krále Thisong Decäna pomohl Padmakara na trůn Muthi Cänpovi. Provedl dubčen v Thändugu, kde pověřil hlubokým učení Gjalsä Lhadžeho, druhého prince, a svěřil mu prorocství, že bude v dalších třinácti životech prospívat lidem jako objevitel skrytých pokladů. Třináctým z těchto vtělení byl velký objevitel pokladů Čhögjur Lingpa.

Je nemožné přesně spočítat, kolik žáků v Tibetu přijalo zasvěcení od Padmakary osobně, ale nejproslulejších je pětadvacet původních žáků, pětadvacet středních žáků a pozdních sedmnáct a jednaadvacet žáků. Osmdesát jeho žáků dosáhlo duhového těla v Jerpě a právě tak dalších sto osm meditujících v Čuwori, téhož pak třicet tantriků v

Jangdzongu a také padesát pět realizovaných žáků v Šeldagu. Z žen to bylo dvacet pět dákiní a sedm jóginí. Přímé linie mnohých z těchto blízkých žáků přetrvávají až do současnosti.

Když se Padmakara chystal odejít na jihovýchod do země rákšasů, král, ministři a všichni žáci se ho od toho pokoušeli marně odradit. Každému z nich zanechal obšírné poučení a nauky, a opustil je v průsmyku Gungthang. Odjel na koni či lvu, doprovázen rojem božských bytostí, konajících oběti. Na vrcholku Slavné měděně zbarvené hory na kontinentu Čamara osvobodil Rakša Thöthenga, krále rákšasů, a vzal na sebe jeho podobu. Poté zázračně stvořil neuvěřitelně krásně vyzdobený Palác lotosového světla a na každém z osmi přilehlých ostrovů také emanoval vtělení sebe sama. Ty na ostrovech sídlí jako

králové a předávají učení osmi hérukovských sádhan.

V současnosti dlí na vidjádharovské úrovni spontánní přítomnosti v podobě Vadžradharova regenta, neotřesitelný po celé trvání samsáry. Pln soucitu vysílá emanace, aby prospívaly bytostem. Dokonce i poté, kdyby učení Vinaji odumřelo, vrátí se Padmakara mezi ty, kdo praktikují tantru. Přejde také mnoho předurčených žáků, kteří dosáhnou duhového těla. V budoucnosti, až se v tomto světě objeví buddha Maitréja, vyzáří se Padmakara jako ten, kdo bude znám pod jménem Dowa Kündul, a bude šířit učení Tajné mantry mezi všemi ctihodnými lidmi..

Tento krátký životopis je jen částečné vyprávění, které bylo upraveno podle svědectví několika obyčejných žáků.

Autor Džamgön Kongtul byl sám rein-

karnací překladatele Vairočany. Měl řadu vizí Guru Rinpočeho a byl také tertönem, objevitelem učení term.

Poznámky vydavatele

Velký lama *Džacchön Ňingpo* (Duhová bytost), který žil v letech 1585 až 1656, byl emanací Ňanglen Tändzin Zangpa a samotného Guru Rinpoče. Stal se lamou tertönem, neboli tím, jemuž je určeno objevit termy. Toto drahocenné učení term sebral do slavného spisu *Džacchön pe Dug*, čili *Šesti knih Džacchönových*. Jednou z nich je *Könčog čikdů*.

Guru Rinpoče, známý též pod jmény *Padmasambhava* (Zrozený z lotosu), *Saróruhévadžra* (tib. Čokje Dordže), *Pämadžungnä*, *Lobpön Rinpoče* či *Dordže Thöthengcal* (Mocný náhrdelník z lebek), je v historii *Diamantové cesty* zapsán a uctíván jako velký bílý mág, jemuž se podařilo démony prastarého

tibetského šamanistického bönu nejen spoutat, ale také postavit do služeb Buddhova učení. Z Indie jej pozval v osmém století tibetský král Thisong Decän. Jeho slavné skutky jsou popsány v mnoha životopisech včetně vlastního a legendárního životopisu sepsaného Džangönem Kongtulem tak, jak jej zde uvádíme. Guru Rimpoče je považován za autora první známé verze Bardo thödo, "Tibetské knihy mrtvých", a mystické nauky "Přímá stezka". Celý cyklus textů, zvaných termy neboli poklady, skryl Guru Rinpoče v nepřiznávém čase vlády krále Langdarmy (836-842 n.l.) na mnoha místech Tibetu. Zdá se, že teprve nyní dozrává doba, kdy se prastaré tajemství, jež nás spojuje, otevírá opravdu všem.

O PŘEKÁŽKÁCH NA DUCHOVNÍ CESTĚ

z term Guru Rinpočeho

a

**Krátký životopis mistra Padmasambhavy
od Džamgöna Kongtula**

Typograficky upravil a obálku
s fotografií Richarda Emla
navrhl Jan Komrska.
Vydalo nakladatelství OGME,
Anglická 25, 120 00 Praha 2.

Vydání první, Praha 1995

© překlad Jan Komrska

© Karmapa Foundation

tisk Alcor Praha